

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор

ВП «Костопільський фаховий медичний
коледж» КЗВО «Рівненська медична
академія» Рівненської обласної ради
29 серпня 2024р.

Носко І.П.

ПОЛОЖЕННЯ

**про визначення рівня професійної компетентності педагогічних
працівників ВП «Костопільський фаховий медичний коледж»
КЗВО «Рівненська медична академія» РОР**

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення визначає порядок вивчення рівня професійної компетентності педагогічних працівників Костопільського медичного фахового коледжу у період підготовки до атестації.

1.2. Положення розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про фахову передвищу освіту», Положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 09.09.2022 №805 і зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21.12.2022 за №1649/38985, Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800 та інших нормативно-правових актів у сфері освіти.

1.3. Професійна компетентність педагога - це його знання, вміння, особистий досвід. Бути компетентним означає бути здатним мобілізувати в певній ситуації отримані знання й досвід. Професійну компетентність потрібно постійно розвивати й удосконалювати. Поняття професійної компетентності педагога виражає єдність його теоретичної та практичної готовності до здійснювати педагогічну діяльність і характеризує його професіоналізм. Педагогічний професіоналізм, педагогічна компетентність - розглядаються в контексті безперервної педагогічної освіти й педагогічної діяльності, вимог до педагога і його підготовки.

1.4. «Компетентність» визначає рівень професіоналізму особистості, а її досягнення відбуваються через здобуття нею необхідних компетенцій, що є метою професійної підготовки фахівців.

1.5. Педагогічна компетентність є системою наукових знань, інтелектуальних і практичних умінь і навичок, особистісних якостей і утворень, яка при достатній мотивації та високому рівні професійності психічних процесів забезпечує самореалізацію, самозбереження та самовдосконалення особистості педагога в процесі професійної діяльності.

1.6. Процедура оцінювання педагогічної діяльності педагогічного працівника включає в себе атестацію.

Атестація педагогічних працівників – це система заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників. Вона здійснюється відповідно до Положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 09.09.2022 № 805.

1.7. Один із принципів організації атестації – здійснення комплексної оцінки діяльності педагогічного працівника, яка передбачає забезпечення всебічного розгляду матеріалів з досвіду роботи, вивчення необхідної документації, порівняльний аналіз результатів діяльності впродовж усього періоду від попередньої атестації. Необхідною умовою об'єктивної атестації є всебічний аналіз професійної компетентності, вивчення думки батьків, здобувачів освіти та колег викладача, який атестується тощо. Визначення рівня результативності діяльності педагога, оцінювання за якими може стати підставою для визначення його кваліфікаційного рівня наведено у розділі IV даного положення.

II. СУТЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

2.1. **Професійна компетентність педагога** – це сукупність його особистісних якостей, загальної культури та кваліфікаційних знань, умінь, методичної майстерності, гармонійна інтеграція яких в педагогічній діяльності дає оптимальний результат.

2.2. **Професійна компетентність** – це базова характеристика діяльності спеціаліста; вона включає як змістовий (знання), так і процесуальний (уміння) компоненти і має головні суттєві ознаки, а саме: мобільність знань, гнучкість методів професійної діяльності і критичність мислення. На основі цього запропоновано таке розуміння професійно-педагогічної компетентності.

2.3. **Професійно-педагогічна компетентність** педагога є складною багаторівневою стійкою структурою його психічних рис, що формується внаслідок інтеграції досвіду, теоретичних знань, практичних умінь, значущих для педагога особистісних якостей і має окреслені суттєві ознаки (мобільність, гнучкість і критичність мислення). Ці зрушення встановлюють нові вимоги до трудової діяльності наших співгромадян: якості їх професійної підготовки й професійної компетенції, рівня соціально-професійної мобільності, конкурентноздатності на ринку праці та в різних сферах виробничої діяльності.

III. ЗМІСТ ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

3.1. Основними структурними елементами педагогічної компетентності є: теоретичні педагогічні знання, практичні вміння, особистісні якості педагога.

3.2. Теоретичні педагогічні знання передбачають зміст психолого-педагогічних знань, які визначені навчальними програмами.

3.3. Зміст психолого-педагогічних знань визначається навчальними

програмами. Психолого-педагогічна підготовленість складається із знань методологічних основ і категорій педагогіки; закономірностей соціалізації і розвитку особистості; суті, цілей і технологій навчання та виховання. Вона є основою формування гуманістично-орієнтованого мислення педагога. Психолого-педагогічні і спеціальні знання є необхідною умовою професійної компетентності.

3.4. Практичне розв'язання педагогічних завдань забезпечують уміння і навички, передумовою яких є теоретико-практичні і методичні знання.

3.5. Професійна компетентність педагога обумовлює його педагогічну майстерність.

IV. ВИДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ВОЛОДІТИ ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРАЦІВНИК

Педагогічна компетентність інтегрує різні види компетенцій, які розкривають загальні здатності педагога в різних сторонах педагогічного процесу:

➤ *Пізнавально-інтелектуальна компетентність* – сукупність теоретичних знань, практичних умінь, навичок, ставлень, досвіду, особистісних якостей викладача, що дають змогу здійснювати пошукову, евристичну діяльність, самостійно здобувати нові знання, аналізувати діяльність учасників освітнього процесу, приймати рішення.

➤ *Діагностична компетентність* – це вміння педагога вивчати здібності фізичного, психічного, розумового розвитку, рівня морального, естетичного виховання, умов сімейного життя і виховання здобувачів освіти.

➤ *Прогностична компетентність* – вміння педагога визначити напрямок своєї діяльності, її конкретні цілі і завдання на кожному етапі виховної роботи, і передбачати кінцевий результат.

➤ *Організаторська компетентність* – це вміння педагога залучати здобувачів освіти до певної роботи і співробітництво з ними в досягненні поставленої мети.

➤ *Інформаційна компетентність* - педагог виступає головним джерелом наукової, світоглядної і морально-естетичної інформації. Для педагога важливо широта кругозору, ерудиція, глибоке знання предмета викладання, методику його викладання, володіння практичною стороною знань, що позитивно позначається на формуванні у здобувачів освіти умінь і навичок.

➤ *Стимулююча компетентність* – передбачає глибокі знання предмета, ерудицію, моральну культуру, гуманне ставлення, любов і повагу, теплоту і турботу, щирість у ставленні до здобувачів освіти.

➤ *Оцінювально-контрольна компетентність* – це вміння педагога здійснювати зворотній зв'язок у своїй роботі. Під час оцінювання і контролю він може побачити не тільки досягнення у своїй роботі і роботі здобувачів освіти, а і причини не доопрацювань, зривів, невдач. Отримана інформація дасть змогу провести корекцію в діяльності з навчання і виховання, а також

використовувати нові ефективні засоби і методи.

➤ **Аналітична компетенція** – це вміння педагога аналізувати завершену справу: яка її ефективність, чому вона нижча від поставленої мети і т.д.

➤ **Психологічна компетентність** - охоплює вміння педагога адекватно оцінити власні здібності, можливості, рівень домагань, психологічні особливості; вибрати найефективніший варіант поведінки в тій чи іншій ситуації; регулювати власні емоційні стани, долати критичні педагогічні ситуації тощо.

➤ **Соціальна компетентність** – це здатність педагога адекватно оцінювати навколишню дійсність на основі повноти знань про неї, які дають змогу зрозуміти основну закономірність соціальної ситуації, уміння знаходити інформацію в невизначеній ситуації й упевнено будувати свою поведінку для досягнення балансу між своїми потребами, очікуванням, смыслом життя і вимогами соціальної дійсності, уміння задовольняти бажання, спираючись на норми.

➤ **Громадянська компетентність** - це розвиток у майбутніх спеціалістів, здатностей бути громадянином, який володіє демократичною, громадянською культурою, усвідомлює цінності свободи, прав людини, відповідальності, готовий до компетентної участі у громадському житті.

➤ **Комунікативна компетентність** – це вміння педагога будувати ефективні комунікативні дії в певному колі ситуацій міжособистісної взаємодії, це знання фахівцем закономірностей різних форм спілкування і правил поведінки в різних ситуаціях, уміння сформулювати тактичний план і реалізувати його на основі соціальних навичок.

➤ **Рефлексивна компетентність** – професійна якість особистості, яка дає можливість найефективніше й адекватно здійснювати рефлексивні процеси, реалізацію рефлексивної здатності, що забезпечує процес розвитку та саморозвитку, сприяє творчому підходу до професійної діяльності, досягненню її максимальної ефективності й результативності.

➤ **Творча компетентність** – це здатність педагога продуктивно організувати вирішення педагогічних проблем неординарними способами, діяти у тій чи іншій сфері відповідно до його інтелектуальної, ауто психологічної, комунікативної, психологічної компетентностей.

➤ **Методична компетентність** – це оволодіння знаннями методологічних і теоретичних основ методики навчання різних предметів, концептуальних основ структури і змісту засобів навчання (підручників, навчальних посібників тощо), уміння застосувати знання в педагогічній і громадській діяльності, виконувати основні професійно-методичні функції.

➤ **Дослідницька компетентність** – передбачає оволодіння науковим мисленням, умінням спостерігати й аналізувати, висунення гіпотези для вирішення спірних питань, виконувати дослідницьку роботу, аналізувати наукову літературу.

V. ВИВЧЕННЯ ПРАКТИЧНОГО ДОСВІДУ РОБОТИ

Оцінювання професійних компетентностей відбувається за наступними критеріями та вимогами:

Вимога 1. Ефективність планування педагогічними працівниками своєї діяльності, використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу з метою формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

Критерії оцінювання:

1.1. Педагогічні працівники планують свою діяльність, аналізують її результативність.

1.2. Педагогічні працівники застосовують освітні технології, спрямовані на формування ключових компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти.

1.3. Педагогічні працівники беруть участь у формуванні та реалізації індивідуальних освітніх траєкторій для здобувачів освіти (за потреби).

1.4 Педагогічні працівники створюють та використовують освітні ресурси (електронні презентації, відеоматеріали, методичні розробки, веб-сайти тощо).

1.5. Педагогічні працівники сприяють формуванню суспільних цінностей у здобувачів освіти у процесі їх навчання, виховання та розвитку.

1.6. Педагогічні працівники використовують інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі.

Вимога 2. Постійне підвищення професійного рівня і педагогічної майстерності педагогічних працівників.

Критерії оцінювання:

2.1. Педагогічні працівники забезпечують власний професійний розвиток і підвищення кваліфікації, у тому числі щодо методик роботи з здобувачами освіти з особливими освітніми потребами.

2.2. Педагогічні працівники здійснюють інноваційну освітню діяльність, беруть участь у освітніх проєктах, залучаються до роботи як освітні експерти.

Вимога 3. Налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками, працівниками коледжу.

Критерії оцінювання:

3.1. Педагогічні працівники діють на засадах педагогіки партнерства.

3.2. Педагогічні працівники співпрацюють з батьками здобувачів освіти з питань організації освітнього процесу, забезпечують постійний зворотній зв'язок.

3.3. У закладі існує практика педагогічного наставництва, взаємонавчання та інших форм професійної співпраці.

Вимога 4. Організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності.

Критерії оцінювання:

4.1. Педагогічні працівники під час провадження педагогічної діяльності дотримуються академічної доброчесності.

4.2. Педагогічні працівники сприяють дотриманню академічної

доброчесності здобувачами освіти.

Критерії оцінювання педагогічних працівників, які атестуються за професійними компетентностями

Професійна компетентність	Критерії	Кількість балів за критеріями (від 0 до 4)
1. Мовно - комунікативна	1.1. Мовленнєва діяльність	
	1.2. Комунікативні уміння	
	1.3. Розвиток мовно-комунікативних умінь та навичок у здобувачів освіти	
2. Предметно-методична	2.1. Забезпечення змістової складової освітнього процесу	
	2.2. Реалізація технологічної складової освітнього процесу	
	2.3. Моніторинг особливостей засвоєння здобувачами освіти навчального матеріалу	
	2.4. Коригувальна діяльність на занятті	
	2.5. Використання сучасних та ефективних методик і технологій навчання, виховання, розвитку здобувачів освіти	
3. Інформаційно-цифрова	3.1. Використання цифрових технологій в освітньому процесі	
	3.2. Робота в інформаційному просторі	
	3.3. Цифровий етикет та комунікація	
4. Психологічна	4.1. Забезпечення мотиваційної готовності здобувачів освіти до навчальної діяльності	
	4.2. Формування студентського колективу	
	4.3. Врахування психологічних особливостей здобувачів освіти	
5. Емоційно-етична	5.1. Розвиток емоційного інтелекту здобувачів освіти	
	5.2. Емоційно-етична сфера особистості педагога	
6. Педагогічного партнерства	6.1. Взаємодія зі здобувачами освіти в освітньому процесі	
	6.2. Співпраця з батьками та іншими учасниками освітнього процесу	
7. Здоров'я-збережувальна	7.1. Дотримання санітарних правил та гігієнічних норм в освітньому процесі	
	7.2. Формування у здобувачів освіти культури здорового та безпечного способу життя	
8. Проєктувальна	8.1. Дидактичне забезпечення освітнього процесу	
9. Прогностична	9.1. Планування освітнього процесу	
	9.2. Прогнозування результатів освітнього процесу	
10. Організаційна	10.1. Організація освітнього процесу	
	10.2. Організація різних видів і форм навчальної та пізнавальної діяльності здобувачів освіти	

11. Оцінювально-аналітична	11.1. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів світи	
	11.2. Формування у здобувачів освіти навичок самооцінювання та взаємооцінювання	
12. Інноваційна	12.1. Обізнаність з інноваційними педагогічними ехнологіями	
	12.2. Використання інновацій у професійній діяльності	
13. Здатність до навчання впродовж життя	13.1. Професійний розвиток	
	13.2. Професійна співпраця та розповсюдження досвіду	
14. Рефлексивна	14.1. Аналіз власної професійної діяльності відповідно до вимог Професійного стандарту	
	14.2. Особистісні якості викладача як складова рефлексивної компетентності	
Загальна кількість балів		

Відповідні оцінки вносяться до експертного висновку щодо оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника, який підлягає черговій або позачерговій атестації. За результатами кількості балів атестаційна комісія робить висновок про відповідність (невідповідність) займаній посаді, підтвердження (присвоєння) кваліфікаційної категорії.

Моніторинг професійної компетентності педагогічного працівника здійснюють члени атестаційної комісії.